

жають рівень їх підготовки, дозволяють визначити їх здібності для подальшої наукової роботи, зокрема при вступі в аспірантуру.

Отже, наукова діяльність студентів є обов'язковим елементом фахової підготовки. Для підсилення її значення студентам пропонується виконання різних типів завдань, тематика яких цікава та актуальна для дослідників, презентація результатів дослідження, участь у наукових конференціях тощо.

Михайлюк М. А., канд екон. наук, доцент
кафедри політичної економії
обліково-економічних факультетів

ІННОВАЦІЙНІ ПІДХОДИ У НАУКОВІЙ ТВОРЧОСТІ СТУДЕНТІВ З ДИСЦИПЛІНИ «ОСНОВИ ЕКОНОМІЧНОЇ НАУКИ»

Дисципліна «Основи економічної науки», що вивчається на 1-му курсі, є важливим теоретичним етапом формування знань студентів, моментом з'ясування базових теоретичних концепцій, наукових парадигм та поглядів учених у економічній свідомості та економічному мисленні студентів-дослідників. Якість знань з цієї дисципліни є важливою запорукою ефективного поступу навчального процесу студентів у подальші роки навчання, розвитку сучасних умінь та навичок в оволодінні науковим арсеналом знань.

Студенти, що вивчають «Основи економічної науки» можуть формуватися і розвиватися майбутніми спеціалістами, які мають здатність до постійного оновлення і нагромадження знань, у першу чергу, через інноваційні підходи в системі освіти. Інноваційний зміст освіти для студентів 1-го курсу має стати аксіомою у подальшому навчанні саме через дисципліну «Основи економічної науки», якщо до її вивчення підходити творчо, методологічно досконало та мобільно формувати професійні навички фахового рівня.

Зазначені якості в майбутніх спеціалістів можливі за умови, коли студенти під керівництвом викладача співпрацюють над певною науковою проблемою, обумовленою змістом дисципліни «Основи економічної науки» чи напрацьовують власні прийоми здобуття нових знань, певних наукових вмінь, оволодіння техно-

логіями пошуку нової інформації, тобто формують навчально-дослідний аспект освіти в інноваційному сенсі.

Базисом ефективної співпраці студента з викладачем при вивченні «Основ економічної науки» є його розуміння мети та завдань, що впливають при такій формі оволодіння знаннями, відповідності його як спеціаліста тим вимогам, що закладені в концепції інноваційної економіки — навчитися учитися — щоб протягом наступних етапів творчої роботи поновлювали власний запас знань. У цьому і полягає інноваційний зміст освіти в цілому і зокрема при вивченні дисципліни «Основи економічної науки».

Чому саме «Основ економічної науки»? Відповідь на це питання криється у розумінні місії зазначеної дисципліни як методологічної основи вивчення інших теоретико-практичних економічних дисциплін, з одного боку, а з іншого — у поліморфізмі методів дослідження сучасних теоретичних основ економіки як науки. Інноваційні підходи у вивченні «Основ економічної науки» дають змогу подолати традиційні форми оволодіння знаннями. Так, зокрема, багато студентів з цілого ряду причин (від простої лінності до психічних особливостей) не можуть підходити до навчального процесу творчо. І трапляється така ситуація, що деякі студенти вивчають додаткову літературу, працювати з документами і джерелами, а основна маса їх колег продовжує вчитися старим способом. Якщо ж зосередити увагу на основній масі студентів, то найбільш активні студенти можуть поступово припинити свої пошуки та приєднатися до більшості. Цю складну проблему легко розв'язати за допомогою інноваційних підходів до навчання, наприклад, організації наукового гуртка по темах дисципліни «Основи економічної науки». Розподіл тем повинен бути винятково вільним, тим більше що початок навчання у вузі для студента це уже свідомий вибір щодо власних інтересів і поглядів. Викладач вирішує при цьому два завдання: він дає можливість обдарованим студентам виявити себе, тому що гурток не обмежує своїх членів у виборі теми дослідження, а з іншої сторони, він не боїться приділити більше уваги основній масі студентів, що у свою чергу може виділити в колективі нові таланти, які стануть членами наукового гуртка. В ідеалі, при великому бажанні і досвіді з боку викладача, членами гуртка може стати практично вся група якщо інноваційний підхід у навчанні дійсно буде цікавим і ефективним.

Важливим видом науково-дослідної роботи студентів (НДРС) є і курсова робота з «Основ економічної науки», що передбачена діючим навчальним планом. Тут викладач формуючи та вдосконалюючи початкові навички студентів з наукового пошуку, дослідження та аналізу соціально-економічних явищ та процесів

повинен максимізувати інноваційну складову наукової творчості студента. Наприклад, запропонувати написання курсової роботи, залучаючи до цього процесу найбільш проблемні аспекти теми, а не загально відомі, коли студенту потрібно буде виявити і власні здібності творчого пошуку, і систематичні консультації наукового керівника, і неординарні прийоми та способи розв'язання проблем, що постають при цьому. Інноваційністю в роботі студента тут буде подальший розвиток творчої і пізнавальної здатності, як заключний етап вивчення дисципліни «Основи економічної науки», спрямованої на закріплення і розширення теоретичних знань і поглиблене розуміння обраної теми.

Реферати, що передбачені також навчальним планом, і написані на основі кількох десятків новітніх статей і джерел, які доповнюють та розширюють зміст лекційного матеріалу по праву можна назвати теж інноваційним підходом у науковій творчості студентів.

Завдання викладача у інноваційному ставленні до студентської творчості полягає в умінні налагодити дослідну роботу поза вимогами, що пред'являються навчальними планами, коли студент за рахунок вільного часу готовий займатися проблемними питаннями дисципліни «Основи економічної науки». При цьому знімається одна з головних проблем викладача — мотивація студента до творчих занять. Цілком виправданою є праця викладача не як зі студентом, а як з молодшим колегою, що стежить за новинками літератури, намагається бути в курсі змін, що відбуваються в обраній ним темі з «Основи економічної науки», а головне — процес осмислення науки не припиняється у підготовці до практичних занять чи контролю знань.

Найчастіше, це підготовка доповідей і рефератів, що потім прослуховуються на засіданнях гуртка або на науковій конференції. І, власне, теоретичні різновиди дисципліни «Основи економічної науки» з їхнім інноваційним потенціалом треба продовжувати і на наступних курсах, опрацьовуючи зі студентами і актуальні проблеми політичної економії, сучасні теорії економічної поведінки суб'єктів, розвиток соціальної економіки тощо.

Інноваційним можна вважати і принцип системності, процесного підходу, що постійно розвивається, плюралізм методологій дослідження економічних явищ, які часто зустрічаються в дисципліні «Основи економічної науки».

Жорстка прив'язка до окремих спеціальностей, слабкі між предметні зв'язки, обмеженість знань професійною сферою майбутньої діяльності стають бар'єром у мобільності знань студентів, звужують можливості їх реагування на бурхливі зміни, що

постійно відбуваються у інноваційному суспільстві. Тому, вивчення дисципліни «Основи економічної науки» в інноваційному контексті, спільним зусиллями викладача і студента щодо новачійності розгляду і вирішення наукових проблем, дає можливість закласти фундаментальні основи майбутніх системних знань фахівців-економістів, що, з одного боку, будуть корисними і в подальшому навчанні студентів в університеті чи в практичній роботі поза його межами, а з іншого — змушуватимуть не припиняти творчий пошук в напрямку глибини і осучаснення цілісних знань щодо новітніх соціально-економічних явищ і процесів, які динамічно збувають економічне життя суспільства.

Ніколенко І. Ю., канд. екон. наук, доцент
кафедри політичної економії
обліково-економічних факультетів

ОРГАНІЗАЦІЯ НАУКОВОЇ РОБОТИ СТУДЕНТІВ ЯК СКЛАДОВА ЧАСТИНА ФОРМУВАННЯ ЗНАТЬ І НАВИЧОК СТУДЕНТІВ

Наукова складова є важливою частиною формування знань фахівців з вищою освітою. Згідно з програмою інноваційного розвитку Київського національного економічного університету кафедра політичної економії обліково-економічних факультетів працює над впровадженням нових напрямів технологій навчання. Здійснюється значна діяльність по організації наукової студентської роботи. Так, кожного року викладачі нашої кафедри керують підготовкою доповідей на наукову студентську конференцію, яка щороку проходить у нас, в КНЕУ. Зараз по кафедрі політичної економії обліково-економічних факультетів працює секція під назвою «Особливості трансформаційної економіки України на сучасному етапі». У 2010 р. на конференцію була підготовлена 51 доповідь, з них 4 доповіді було рекомендовано до друку в збірнику студентських наукових праць. У ході конференції кожна доповідь не тільки заслуховується, а й обговорюється, ставляться питання, розглядаються дискусійні точки зору.

Також у нас на кафедрі працює гурток. Гурток призначений для поглибленого вивчення курсів, які читаються викладачами